

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku "Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego O."

Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.

przy uczestnictwie Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Montażowego "P." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., J. M., M. Spółki Akcyjnej z siedzibą w O. i Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta O.

o stwierdzenie zasiedzenia służebności drogi koniecznej, ewentualnie ustanowienie służebności drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 kwietnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w O.

z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt IX Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym

znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnioskodawczyni Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe O. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie IX Ca (...).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżąca uzasadniała tym, że Sąd drugiej instancji dokonał błędnej wykładni pojęcia dobrej wiary na gruncie zasiedzenia służebności przejazdu i przechodu i mimo, że wszystkie okoliczności wskazywały na dobrą wiarę poprzednika prawnego wnioskodawcy, uznał że przesłanka dobrej wiary nie została spełniona oraz dokonał błędnej wykładni pojęcia korzystania z trwałego i widocznego urządzenia poprzez uznanie, że fakt nie wybudowania drogi przez wnioskodawcę uniemożliwia zasiedzenie drogi koniecznej wbrew okolicznościom sprawy.

W związku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba podnieść, że odwołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, niepubl.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, niepubl.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, niepubl.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, niepubl.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, niepubl.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.).

Okoliczności przytoczone przez skarżącą nie wskazują, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. Skarżąca podnosi, że dokonano błędnej wykładni pojęć „dobra wiara” oraz „korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia”, jest to jednak w istocie polemika z ustaleniami sądów *meriti* i próba narzucenia własnego stanowiska. Przypomnieć również należy, że zgodnie z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11 (OSNC 2011, nr 12, poz. 129) wykonanie trwałego i widocznego urządzenia przez posiadacza nieruchomości w zakresie służebności gruntowej drogi dojazdowej jest przesłanką zasiedzenia tej służebności (art. 292 k.c.). W niniejszej sprawie Sady ustaliły, że sporna droga nie została wykonana ani przez użytkowników wieczystych nieruchomości potencjalnie obciążonych, ani przez wnioskodawcę, tylko przez Skarb Państwa na własnym gruncie w okresie obowiązywania zasady jednolitości państwowej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uwzględniając

rozbieżność pomiędzy rzeczywistą wskazaną przez wnioskodawcę podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) a podstawą ocenianą w odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c. odstąpił od obciążania wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego.